

Partutovice | Detail mlýnu

Identifikační údaje

Adresa	Partutovice 78 753 01
Okres	Přerov
Katalogové číslo	Burian 394
Katastrální území	Partutovice
GPS	49° 37' 39.3" 17° 42' 30.9"
Mapová značka	Německý / Objekt s kompletní technologií
Poloha vůči obci	400 m J od středu obce
Číslo kulturní památky	41161/8-506 z r.1963 otevřít list NPÚ
Přístupnost	Muzeum s průvodcem
Rok stavby	1837
Rok zániku	

Stručný popis

Partutovický dřevěný větrný mlýn německého typu byl postaven neznámým stavitelem v roce 1837. Použil k tomu díly ze staršího mlýna, o čemž svědčí letopočet 1783 na jednom z nosných trámů. Roku 1894 koupil a opravil chátrající mlýn bývalý krajánek Benedikt Maršálek. Mlýn mlel až do zapečetění za II. světové války, během které byl hodně poškozen. Po válce již mlynář nedostal povolení k mletí a na opravu „mrtvého kapitálu“, jak mu říkal poslední mlynář Augustin Maršálek, nebyl materiál ani peníze. Opravy a rekonstrukci v letech 1953-5 provedli památkáři společně s velmi šikovným mlynářem nákladem 217 tis. Kčs. Provedli i náročnou výměnu valu, tj. hlavního hřídele. Po rekonstrukci dostal mlynář povolení ke šrotování, což byl nejlepší způsob jak mlýn uchovat pro budoucnost. Další rekonstrukce proběhla v roce 1998 za 90 tis. Kč. Mlýn má čtvercový půdorys 5,75 x 5,75 m a výšku 10,6 m. Budova je dvoupodlažní, střecha je krytá šindelem. Průměr větrného kola je 14,6 m, plocha jednoho křídla je 10,6 m². Stěny jsou deskové, čelní stěna s perutěmi je kryta šindelem. Na zadní straně je zastřešená pavlácka se šalandou vyvažující váhu perutí. Výborně zachované mlecí zařízení má jedno složení poháněné shora. Je zde i druhé cévové kolo pro pohon krupníku. Mlýnské kameny mají průměr 1,25 m. V přízemí stojí nádherně zdobená moučnice s iniciálami IHS, srdcem s plameny, sluncem, měsícem a hvězdami. Dnes je mlýn v bezvadném stavu zvenku i uvnitř a je dokonce provozuschopný. Jedná se o nejzachovalejší a nejlépe udržovaný větrný mlýn v ČR a je ukázkou velmi dobré spolupráce památkové péče s vlastníkem. V přilehlém stavení bydlí majitelé, kteří mlýn na požádání každému rádi ukáží.

Historie

Maršálkův větrný mlýn **Národní kulturní památka**

Autor: Ing. František Maršálek ml.

Zapsána do státního seznamu kulturních památek v roce 1958. Číslo rejstříku ÚSKP: 41161/8-506.

Historie

Místní lidé využívali velmi příznivých větrných podmínek ke stavbě větrných mlýnů. Historické prameny uvádí, že na hranicku bývalo tolik větrných mlýnů, že se této lokalitě říkalo „Moravské Holandsko“. Ještě před sto lety bylo možno na Hranicku napočítat 70 větrných mlýnů, z toho v Partutovicích tři, ale už v roce 1935 se tento počet ztenčil jen na osmnáct, z toho v Partutovicích na dva „větřáky“.

Dnes jsou v okolí Hranic zachovány už jen tři, a to v Partutovicích, Porubě a Skaličce. V Partutovicích, stejně jako ve Skaličce, je větrný mlýn dřevěný, nazývaný beranní neboli německý. Má tvar dřevěného čtyřstěnného hranolu a celá stavba se proti větru otáčí i s perutemi – na rozdíl od méně obvyklého holandského typu mlýna, který je zděný, stavba má válcovitý, kónický tvar, zužující se do výšky. U toho typu mlýna se otáčí pouze kuželovitá střecha s perutemi a proto se v takovémto mlýně dalo i bydlet. Tento typ mlýna najdeme v Porubě.

Partutovický dřevěný větrný mlýn německého typu byl postaven v roce 1837. Ke stavbě byly použity i části staršího mlýna, jak svědčí datování z roku 1783 na jednom z trámů.

Roku 1894 chátrající mlýn koupil krajanek Benedikt Maršálek, který měl 7 dětí. Posledním mlynářem byl jeho vnuk Augustin Maršálek, zvaný Gustýnek. Ten byl znám v obci jako všeučel, spravil a udělal vše co bylo potřeba.

Za války byl mlýn zapečetěn. Gustýnek učil dělat mladé lidi drobné opravy. Po válce přestal sloužit svému účelu, ve vesnici přibývalo šrotovníků. V roce 1953 zde byl natočen film „Tam, kde mele vítr“. Později amatérský film „Gustýnek“, natáčel zde i arch. Vávra svá Šumná města. Na moučnici je zajímavá plastická dřevěvožeba (srdce s plameny a iniciálami IHS, po stranách slunce měsíc a hvězdy).

S podporou Památkového ústavu v Přerově se v r. 1953 začalo s celkovou opravou mlýna, rozpočet činil 217 116.- Kč a byla dokončena v r. 1955. Byl vyměněn val (vodorovná hřídel) a vnější plášť mlýna aj. Přibližně v roce 1963 byly vyměněny peruté.

Podrobnější historie z pohledu zainteresovaného občana

Větrné mlýny v Partutovicích

Maršálkův větrný mlýn leží v nadmořské výšce 558 m, cca 400 metrů jihovýchodně od obce Partutovice. Jedná se o mlýn celodřevěný – německého tzv. beranního typu. Jde o poslední ze tří mlýnů, které kdysi v obci stály. Nejbližší mlýn – Cvešperův (Zwesperův) z roku 1859 se nacházel cca 400 metrů odsud, na poli vedle současné příjezdové cesty. Třetí, dříve uváděný jako Hübnerův, stál na vrcholu kopce Varta, tedy zhruba dalších 300 metrů za Cvešperovým mlýnem.

Podrobná historie všech mlýnů ale není dostatečně popsána. V Partutovicích za celou historii figurovalo několik mlynářských rodin a nájemníků mlýna – Veczerza, Benish, Páter, Hohn, Hinčica, Motzke, Maršálek.

První zmínku o větrném mlýně v Partutovicích nalezneme v knize držebních změn. Datuje se do první poloviny 19. století. Jako stavitel je zde uveden Josef Večeřa (Joseph Veczerza). Večeřa byl usedlík v domě č.p. 1, který koupil 17. 2. 1803 a v následujících letech v obci působil jako dědičný rychtář. Samotná stavba mlýna probíhala několik let. V období 6. 12.

1821 – 22. 2. 1822 byla stavba mlýna ohodnocena soudním znalcem na cenu celkem 6967 fl. 32 2/5 fn. (fl.= florin = rakouský zlatý,fn.= fenig = krejcar).

Druhým majitelem mlýna byl Josefův syn, rychtář František Večeřa, který mlýn převzal 13. 4. 1827 a vyplatil otci částku 3440 fl.

V roce 1840 se již v matricích záznamech objevilo jméno Johana Benise jako „nájemníka na rychtářově mlýně“. Mlýn však i nadále zůstával ve vlastnictví rodu Večeřů, protože jej obhospodařovali Františkovi synové Vilhelm(č.p. 1) a následně Augustin (č.p. 72). Večeřův mlýn byl tedy prvním partutovickým mlýnem a stál „na Vartě“. Tento mlýn byl jako první zaznamenán i v pozemkových mapách z roku 1830. Jeho konec je dosti nejasný, a nadobro se vytrácí jako první z partutovických mlýnů někdy 30 letech 20. století.

Maršálkův větrný mlýn

V 50. letech 19. století při II. vojenském mapování byl v Partutovicích již zaznamenán druhý mlýn, tehdy ještě stál na protější straně vesnice na kopci zvaném „Mlýnská“ nebo též „Urbanovské stráně“. Dle pamětí se jedná právě o současný dochovaný Maršálkův mlýn, který byl postaven do roku 1837. Jeho stavitel je však neznámý a zřejmě zůstane nadobro z povědomí ztracen. Můžeme se jen domnívat, jestli se na jeho stavbě podílel sedlák Martin Strik č.p. 21, majitel pozemku, kde se původně nacházel. Někdy ve druhé polovině 19. století byl mlýn přestěhován z protějšího kopce, kde byl postaven, na své současné místo.

V knihách v dalším období figurovali někdy i dva nájemníci mlýna současně bez přesnějšího rozlišení, proto není jasné, ke kterému z partutovických mlýnů je lze zařadit. Mlýn Zvešperův byly vybudován s největší pravděpodobností do konce roku 1859. Jestli se na stavbě těchto dalších mlýnů podílel rod Večeřů jako rychtářů, nebo mlýny postavil někdo z místních sedláků, zůstane nejspíše navždy zapomenuto. Je třeba dodat, že i František Zvešper byl z počátku veden jako nájemník větráku, což znamená, že nebyl vlastníkem a nejspíše ani stavitel.

Jako další mlynáři v Partutovicích působili například: Benedikt Drexler (1845–46), Leopold Hohn (1855–56), Franz Drexler (1856–1857), Johann Hinčica (1861–69) nájemník na č.p. 35, Jakob Páter (1861–1870) z č.p. 26 atd.

K rodu Páter je třeba dodat, že se jednalo o rodinu s mlynářskou tradicí, protože se mlynářství věnovali již po generaci v okolí Bílovce (Tísek, Bartošovice). Páterovi se do Partutovic přistěhovali v polovině 19. století. Je tedy možné, že se na stavbě dalších mlýnů v Partutovicích podíleli. A to i z důvodu, že po příchodu do Partutovic se usadili na dolním konci obce na č.p. 26, v sousedství rodiny Striků č.p. 21, tedy nedaleko původního místa, kde byl mlýn postaven. Zároveň lze uvažovat, že Johann Hinčica se mohl podílet na stěhování, neboť z č.p. 35 to měl k novému umístění mlýna nejbližší. Daleko zřetelněji se však ukazuje historie od roku 1864. Tehdy byl již veden jako nájemník Franz Motzke (později psán Mocka) syn Floriana Motzky. Franz – tesař a první z rodu Mocků, který do Partutovic přišel roku 1864 ze Šternberka, se přiznal do Partutovic a první roky zde žil na č.p. 36, které v té době patřilo rodině Hübnerů. V mlynářské tradici pokračoval i o několik let později jeho syn Alois Mocka. Ještě před prvním záznamem o mlynáři Aloisi Mockovi se však objevuje jméno Martina Hinčicy.

V roce 1880–82 se můžeme dočíst o Martinu Hinčiovi, jenž jako první mlynář sídlil v chalupě č.p. 78 – tehdy šlo o historické dřevěné stavení přímo vedle mlýna, které se (s malými zásahy) dochovalo do dnešní doby. Jak dlouho se Hinčica věnoval mlynářskému řemeslu lze jen těžko odhadovat. Je ale pravděpodobné, že určitou dobu působil jako mlynář současně s rodinou Mocků.

Od roku 1888 byli již jako mlynáři na č.p. 78 vedeni Alois a Anežka Mockovi. Manželé zde se svou rodinou měli až do roku 1894. V roce 1894 jim byl mlýn exekučně zabaven a byl určen k prodeji v dražbě.

Od 19. 10. 1894 se na základě smlouvy o mlýn starali Alois a Marie Šindlerovi z Partutovic. Ti však byli vedeni jako správci pouze tři roky.

Dne 9. 8. 1897 vydražili mlýn i s usedlostí č.p. 78 ve druhé exekuční dražbě za nejvyšší podanou nabídku 601 zlatých manželé František a Antonie Foltýnkovi ze Stříteže. Foltýnkovi ovšem na mlýně neměli, a tak byl mlýn na krátkou dobu opuštěn.

Na základě kupní smlouvy se 11. 10. 1897 získali mlýn do vlastnictví Benedikt a Teresie Maršálkovi. Benedikt, jakožto bývalý krajanek, v té době „majitel povětráku (větrného mlýna) v Radíkové č.p. 44“, za cenu 601 zl. koupil partutovický mlýn i s přílehlým stavením č.p. 78 a okolními pozemky.

Od této doby se o mlýn starali pokračovatelé jedné rodiny, kterou zde Benedikt a Teresie založili. Benedikt, otec 7 dětí, nejen že přistavil k původní dřevěné chaloupce jednu místnost a celou chalupu opravil, ale přibližně v letech 1922–23 postavil pro svého prvního syna Františka chalupu novou, dnes č.p. 124. František, jako nestarší syn, pokračoval v mlynářském řemesle, avšak mlynářství už nebylo jeho jedinou obživou, protože pracoval v kamenolomu v Olšovci.

Během 2. světové války v rámci německého nařízení mlýn nebyl v provozu a mletí bylo zakázáno. Po válce František Maršálek činnost mlýna znovu obnovil. Mlýn již neměl takové využití jako dříve a mlo se spíše sporadicky, a to zejména pro dobytek, kroupy a mouka se připravovaly zcela výjimečně. Zároveň se v této době o mlýn spolu s bratrem staral i nejmladší z Benediktových dětí – Augustin, který kromě řemeslné činnosti jako poslední mlynář na větráku skutečně mlel. V 50. letech si proto každý rok žádal o prodloužení povolení k mletí. V roce 1960 kvůli malému zájmu již o povolení nežádal a ukončil mlynářskou činnost. František Maršálek přenechal mlýn své dceři Marii, provdané Kandlerové v Potštátě, která jej předala svému synovi Janovi. Dnes se tedy o mlýn stará Jan Kandler, pravnuk Benedikta Maršálka.

Text je výlučným dílem autora a bez korektury.

Autor: Ing. František Maršálek ml.

Příjmení	• Kandler Jan 1980
mlynářů	• Kandlerová Marie (roz. Maršálková) 1960
působících na	• Maršálek Benedikt
mlýně	• Maršálek František 1923
	• Teresie 1897

Architektura

Stav nemovitosti	Dochován bez nežádoucích přestaveb
Typ	Německý
Dominantní stavební konstrukce	Dřevěná
Historické prvky	Exteriér

- Kamenické prvky
- Komín
- Okna
- Schodiště
- Umělecké prvky (Upřesnění:)

Parametry

Informace zpracované a platné k 01pm31Europe/Prague.f2017Wed, 01 Mar 2017 20:44:38 +010003pm31. Technologie

Technologické vybavení

Popis technologického vybavení

Technologické vybavení

Stopy po neexistující mlýnské technologii

Doplňkový provoz

- Krupník

Doplňkový provoz - popis

Historické prvky

- brzda
- celé mlecí složení
- cévní kolo
- drak
- historický mobiliář (Jaký:)
- krupník (holendr)
- lub
- mlecí kámen
 - francouzský kámen (Počet:)
- mlynářské nářadí
- moučná truhla
- moučnice
- násypný koš
- natáčení perutí (Jak se natáčí: otáčí se celý mlýn)
- paleční kolo
- převody
- svislá hřídel (Kovová)
- transmise s řemenicemi (převody palci, převody ozubením)
- řemenice
- větrné kolo (perutě rovné)
- žejbro, žejbrovací síta

Parametry

Literatura a pramenyZajímavostiOstatní**Maršálkův větrný mlýn**

Národní kulturní památka**Autor: Ing. František Maršálek ml.**Zapsána do státního seznamu kulturních památek v roce 1958. Číslo rejstříku ÚSKP: 41161/8-506.

Historie

Místní lidé využívali velmi příznivých větrných podmínek ke stavbě větrných mlýnů. Historické prameny uvádí, že na hranicku bývalo tolik větrných mlýnů, že se této lokalitě říkalo „Moravské Holandsko“. Ještě před sto lety bylo možno na Hranicku napočítat 70 větrných mlýnů, z toho v Partutovicích tři, ale už v roce 1935 se tento počet ztenčil jen na osmnáct, z toho v Partutovicích na dva „větřáky“.

Dnes jsou v okolí Hranic zachovány už jen tři, a to v Partutovicích, Porubě a Skaličce. V Partutovicích, stejně jako ve Skaličce, je větrný mlýn dřevěný, nazývaný beranní neboli německý. Má tvar dřevěného čtyřstěnného hranolu a celá stavba se proti větru otáčí i s perutěmi – na rozdíl od méně obvyklého holandského typu mlýna, který je zděný, stavba má válcovitý, kónický tvar, zužující se do výšky. U toho typu mlýna se otáčí pouze kuželovitá střecha s perutěmi a proto se v takovémto mlýně dalo i bydlet. Tento typ mlýna najdeme v Porubě.Partutovický dřevěný větrný mlýn německého typu byl postaven v roce 1837. Ke stavbě byly použity i části staršího mlýna, jak svědčí datování z roku 1783 na jednom z trámů.

Roku 1894 chátrající mlýn koupil krajanek Benedikt Maršálek, který měl 7 dětí. Posledním mlynářem byl jeho vnuk Augustin Maršálek, zvaný Gustýnek. Ten byl znám v obci jako všeměl, spravil a udělal vše co bylo potřeba.

Za války byl mlýn zapečetěn. Gustýnek učil dělat mladé lidi drobné opravy. Po válce přestal sloužit svému účelu, ve vesnici přibývalo šrotovníků. V roce 1953 zde byl natočen film " Tam, kde mele vítr". Později amatérský film „Gustýnek“, natáčel zde i arch. Vávra svá Šumná města. Na moučnici je zajímavá plastická dřevořezba (srdce s plameny a iniciálami IHS, po stranách slunce měsíc a hvězdy).

S podporou Památkového ústavu v Přerově se v r. 1953 začalo s celkovou opravou mlýna, rozpočet činil 217 116.- Kč a byla dokončena v r. 1955. Byl vyměněn val (vodorovná hřídel) a vnější plášť mlýna aj. Přibližně v roce 1963 byly vyměněny perutě.

Podrobnější historie z pohledu zainteresovaného občana

Větrné mlýny v Partutovicích

Maršálkův větrný mlýn leží v nadmořské výšce 558m, cca 400 metrů jihovýchodně od obce Partutovice. Jedná se o mlýn celodřevěný - německého tzv. beraního typu. Jde o poslední ze tří mlýnů, které kdysi v obci stály. Nejbližší mlýn - Cvešperův (Zwesperův) z roku 1859 se nacházel cca 400 metrů odsud, na poli vedle současné příjezdové cesty. Třetí, dříve uváděný jako Hübnerův, stál na vrcholu kopce Varta, tedy zhruba dalších 300 metrů za Cvešperovým mlýnem. Podrobná historie všech mlýnů ale není dostatečně popsána. V Partutovicích za celou historii figurovalo několik mlynářských rodin a nájemníků mlýna - Veczerza, Benish, Páter, Hohn, Hinčica, Motzke, Maršálek.

První zmínku o větrném mlýně v Partutovicích nalezneme v knize držebních změn. Datuje se do první poloviny 19. století. Jako stavitel je zde uveden Josef Večeřa (Joseph Veczerza). Večeřa byl usedlík v domě č.p.1, který koupil 17.2.1803, a v následujících letech v obci působil jako dědičný rychtář. Samotná stavba mlýna probíhala několik let. V období 6.12.1821 - 22.2.1822 byla stavba mlýna ohodnocena soudním znalcem na cenu celkem 6967 fl. 32 2/5 fn. (fl.= florin = rakouský zlatý,fn.= fenig = krejcar) .

Druhým majitelem mlýna byl Josefův syn, rychtář František Večeřa, který mlýn převzal 13.4.1827 a vyplatil otcí částku 3440 fl.

V roce 1840 se již v matričních záznamech objevilo jméno Johana Benishe jako „nájemníka na rychtářově mlýně“. Mlýn však i nadále zůstal ve vlastnictví rodu Večeřů, protože jej obhospodařovali Františkovi synové Vilhelm(č.p.1) a následně Augustin (č.p.72). Večeřův mlýn byl tedy prvním partutovickým mlýnem a stál „na Vartě“. Tento mlýn byl jako první zaznamenán i v pozemkových mapách z roku 1830. Jeho konec je dosti nejasný, a nadobro se vytrácí jako první z partutovických mlýnů někdy 30 letech 20. století.

Maršálkův větrný mlýn

V 50. letech 19. století při II. vojenském mapování byl v Partutovicích již zaznamenán druhý mlýn, tehdy ještě stál na protější straně vesnice na kopci zvaném „Mlýnská“ nebo též „Urbanovské stráně“. Dle pamětí se jedná právě o současný dochovaný Maršálkův mlýn, který byl postaven do roku 1837. Jeho stavitel je však neznámý a zřejmě zůstane nadobro z povědomí ztracen. Můžeme se jen domnívat, jestli se na jeho stavbě podílel sedlák Martin Strik č.p. 21, majitel pozemku, kde se původně nacházel. Někdy ve druhé polovině 19. století byl mlýn přestěhován z protějšího kopce, kde byl postaven, na své současné místo.

V knihách v dalším období figurovali někdy i dva nájemníci mlýna současně bez přesnějšího rozlišení, proto není jasné, ke kterému z partutovických mlýnů je lze zařadit. Mlýn Zwešperův byly vybudován s největší pravděpodobností do konce roku 1859. Jestli se na stavbě těchto dalších mlýnů podílel rod Večeřů jako rychtářů, nebo mlýny postavil někdo z místních sedláků, zůstane nejspíše navždy zapomenuto. Je třeba dodat, že i František Zvešper byl z počátku veden jako nájemník větráku, což znamená, že nebyl vlastníkem a nejspíše ani stavitelem.

Jako další mlynáři v Partutovicích působili například: Benedikt Drexler (1845-46), Leopold Hohn (1855-56), Franz Drexler (1856-1857), Johann Hinčica (1861-69) nájemník na č.p.35, Jakob Páter (1861-1870) z č.p.26 atd.

K rodu Páter je třeba dodat, že se jednalo o rodinu s mlynářskou tradicí, protože se mlynářství věnovali již po generace v okolí Bílovce (Tísek, Bartošovice). Páterovi se do Partutovic přistěhovali v polovině 19. století. Je tedy možné, že se na stavbě dalších mlýnů v Partutovicích podíleli. A to i z důvodu, že po příchodu do Partutovic se usadili na dolním konci obce na č.p.26, v sousedství rodiny Striků č.p. 21, tedy nedaleko původního místa, kde byl mlýn postaven. Zároveň lze uvažovat, že Johann Hinčica se mohl podílet na stěhování, neboť z č.p. 35 to měl k novému umístění mlýna nejbližší.

Daleko zřetelněji se však ukazuje historie od roku 1864. Tehdy byl již veden jako nájemník Franz Motzke (později psán Mocka) syn Floriana Motzky. Franz - tesař a první z rodu Mocků, který do Partutovic přišel roku 1864 ze Šternberka, se přišel do Partutovic a první roky zde žil na č.p. 36, které v té době patřilo rodině Hübnerů. V mlynářské tradici pokračoval i o několik let později jeho syn Alois Mocka. Ještě před prvním záznamem o mlynáři Aloisi Mockovi se však objevuje jméno Martina Hinčicy.

V roce 1880-82 se můžeme dočíst o Martinu Hinčiovi, jenž jako první mlynář sídlil v chalupě č.p.78 - tehdy šlo o historické dřevěné stavení přímo vedle mlýna, které se (s malými zásahy) dochovalo do dnešní doby. Jak dlouho se Hinčica věnoval mlynářskému řemeslu lze jen těžko odhadovat. Je ale pravděpodobné, že určitou dobu působil jako mlynář současně s rodinou Mocků.

Od roku 1888 byli již jako mlynáři na č.p. 78 vedeni Alois a Anežka Mockovi. Manželé zde se svou rodinou mleli až do roku 1894. V roce 1894 jim byl mlýn exekučně zabaven a byl určen k proději v dražbě.

Od 19.10.1894 se na základě smlouvy o mlýn starali Alois a Marie Šindlerovi z Partutovic. Ti však byli vedeni jako správci pouze tři roky.

Dne 9.8.1897 vydražili mlýn i s usedlostí č.p. 78 ve druhé exekuční dražbě za nejvyšší podanou nabídku 601 zlatých manželé František a Antonie Foltýnkovi ze Stříteže. Foltýnkovi ovšem na mlýně nemleli, a tak byl mlýn na krátkou dobu opuštěn.

Na základě kupní smlouvy se 11.10.1897 získali mlýn do vlastnictví Benedikt a Teresie Maršálkovi. Benedikt, jakožto bývalý krajánek, v té době „majitel povětráku (větrného mlýna) v Radíkově č.p. 44“, za cenu 601 zl. koupil partutovický mlýn i s přílehlým stavením č.p. 78 a okolními pozemky.

Od této doby se o mlýn starali pokračovatelé jedné rodiny, kterou zde Benedikt a Teresie založili. Benedikt, otec 7 dětí, nejen že přistavil k původní dřevěné chaloupce jednu místnost a celou chalupu opravil, ale přibližně v letech 1922–23 postavil pro svého prvního syna Františka chalupu novou, dnes č.p. 124. František, jako nestarší syn, pokračoval v mlynářském řemesle, avšak mlynářství už nebylo jeho jedinou obživou, protože pracoval v kamenolomu v Olšovci. Během 2. světové války v rámci německého nařízení mlýn nebyl v provozu a mletí bylo zakázáno. Po válce František Maršálek činnost mlýna znovu obnovil. Mlýn již neměl takové využití jako dříve a mlelo se spíše sporadicky, a to zejména pro dobytek, kroupy a mouka se připravovaly zcela výjimečně. Zároveň se v této době o mlýn spolu s bratrem staral i nejmladší z Benediktových dětí – Augustin, který kromě řemeslné činnosti jako poslední mlynář na větráku skutečně mlel. V 50. letech si proto každý rok žádal o prodloužení povolení k mletí. V roce 1960 kvůli malému zájmu již o povolení nežádal a ukončil mlynářskou činnost. František Maršálek přenechal mlýn své dceři Marii, provdané Kandlerové v Potštátě, která jej předala svému synovi Janovi. Dnes se tedy o mlýn stará Jan Kandler, pravnuk Benedikta Maršálka.

Text je výlučným dílem autora a bez korektury.

Autor: Ing. František Maršálek ml. Fotogalerie Základní obrázky

Současné fotografie - objekt v krajině

Současné fotografie -

exteriér - detaily stavebních prvků

Současné fotografie - technologické vybavení

Současné fotografie -

interiér - detaily stavebních prvků

Historické fotografie a

pohlednice

Listinné

dokumenty, korespondence